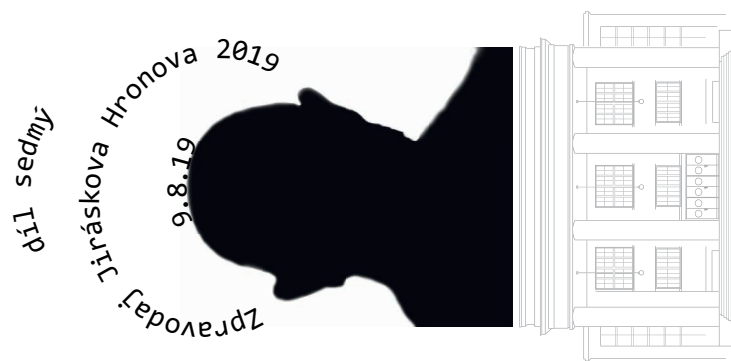
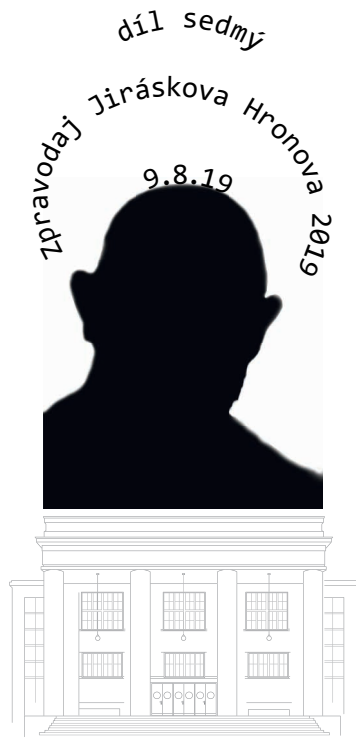
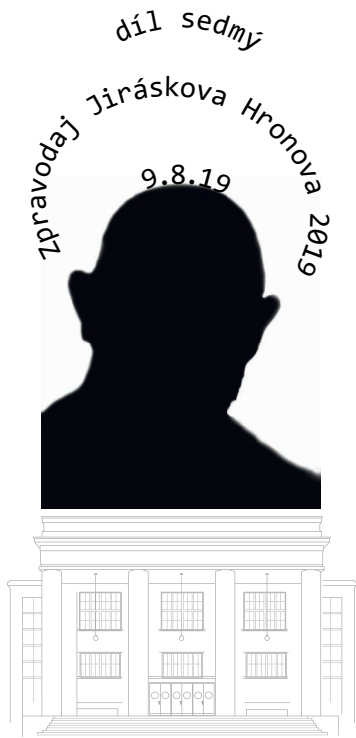

Na světě může být

Při přípravě rozhovoru se souborem Doveda ze Sloupnice mě zarazilo jméno režiséra: Gary Edwards. Stačilo chvíli hledat a pochopil jsem, že nejde o nikoho jiného než zakladatele organizace Zdravotní klaun, která pomáhá nejen dětem v nemocnicích po celé republice. Jejím posláním je šířit smích na místech, kde se ho příliš nedostává. Co ale dělá na Jiráskově Hronově? Jak se dostal k divadlu? Ke klaunství? Co je to být klaunem? Ale především:

Kdo je Gary Edwards?

Tak to je dobrá otázka. Velkou část svého života jsem strávil s divadlem a hudbou. Hudbu jsem také studoval a pak jsem dostal stipendium na první klaunskou školu v Americe. Hrál jsem po celém světě. V Číně, Severní i Jižní Americe, ve více než dvaceti zemích v Evropě. Skončil jsem v malé osadě kousek od Sloupnice s názvem Končiny. To je moje konečná. V České republice jsem založil dobročinnou organizaci Zdravotní klaun, která teď výborně funguje. Podobné projekty jsem zakládal i v dalších zemích, například na Slovensku, Novém Zélandu, v Jordánsku, Palestině, Polsku... doteď s tamním rozvojem pomáhám. Kdo ještě jsem? Jsem skladatel. Hraji ve vlastní kapele. Píšu. Jsem malíř, pilot...

...amatérský astronom.

Zanedlouho, 13. srpna, nás čeká vrchol meteorického roje Perseid, tak se můžete dívat na noční oblohu.

Pojďme se vrátit k vašim divadelním začátkům. Zmínil jste stipendium na klaunské škole, věnoval jste se diva-

dlu i předtím?

Ano. Nejprve jsem studoval hudbu, a v rámci studia jsem napsal dva muzikály. Na produkci se přišel podívat i ředitel oné klaunské školy – Dell Arte School of Physical Theater, a zeptal se, jestli bych nemohl něco napsat i pro jeho studenty. Řekl, že sice nemůže zaplatit (což mě coby studenta nepřekvapilo), ale nabídl mi dvouleté stipendium. Na to jsem samozřejmě kývl. Během následujícího studia jsme spolu s tím ředitelem vyrazili na turné do Anglie, a já v Evropě už zůstal.

Máme u nás vysoké školy herectví, „klaunství“ nikoli. Z čeho sestává takové stu-

dium?

Není to pouze klaunství. Jde o široké spektrum studií. Od baletu, přes fyzické divadlo, Alexandrovu techniku, pantomimu... Až k práci se slovem. Je to velmi různorodé.

Nacházíme se na festivalu amatérských divadel, jakým způsobem funguje amatérské divadlo v USA?

Už přes třicet let jsem v Evropě, takže vím jen to, že malým divadlům se dostává minimální podpory. Dokonce i velká divadla dostávají od státu tak málo peněz, že musí hledat finance u sponzorů. V Evropě vidíme divadlo

vždy víc radosti

úplně jinak, jako součást naší společnosti. V Americe jde o byznys a záleží jen na tom, zda vynáší, nebo ne. Právě evropská mentalita je jedním z důvodů, proč jsem zde zůstal.

Procestoval jste desítky zemí, proč jste nakonec zůstal v České republice?

Narodil jsem se v Ohio, kde jsem byl do devíti let. Pak jsme se s rodiči odstěhovali do Kalifornie. A v Kalifornii zkrátka není velký rozdíl mezi podzimem, létem... Ale v Ohio, tam je klima přesně takové jako tady v České republice. Třeba právě před měsícem tu byly ty... světýlko... světličky... (Gary si nemůže vybavit

český ekvivalent slova *fre-fly* – světluška. Jeho pokusy mi však přišly natolik rozkošné, že jsem je zanechal v původním znění), které máme v Ohio také. Pamatuji si, jak jsme je chytávali. A když vidím něco takového, cítím se zas jako malý kluk. Je to krásné. Právě zdejší fauna, flora a klima mi připomínají dětství, velmi šťastné dětství.

Založil jste organizaci Zdravotní klaun. Mám dojem, že podobná profese asi nemá příliš velkou tradici.

Nemá. Nic podobného zde neexistovalo. Musel jsem s tím začít od nuly. Jezdil jsem po celé republice, mluvil s lékaři, na konferencích o zdravotnictví...

Nepletu-li se, studoval jste i lékařskou fakultu?

Ano, to byla moje první vysoká škola, kterou jsem ale nedokončil. Přešel jsem na hudbu, což moji rodiče nesli velmi těžko. Měli trochu jinou představu o mé budoucnosti. O to vtípnější bylo, že když už se s tím jakž takž vyrovnali, začal jsem studovat klaunství, což bylo ještě horší.

Nakonec jste všechny zkušenosti spojil v profesi zdravotního klauna. Kde jsou kořeny toho nápadu?

Můj kamarád Michael Christensen začal s projektem návštěv klaunů v nemocnicích v New Yorku v roce 1986. Postupně se rozšiřoval od Kanady po Belgii, Nizozemsko, Rakousko. Pamatuji si ale, že já jsem coby klaun v rámci studií šel do nemocnice poprvé v roce 1976. Byl to tehdy bláznivý nápad.

Neměl jsem žádný koncept. Jen jsem zkoušel klaunství na různých místech: v domech dětí, věznicích, nemocnicích, domovech pro seniory. Konceptu tomu dal až Michael. Během turné po světě jsem se setkával s kolegy klauny (ono nás není tolik, takže se mezi sebou všichni dobře známe), kteří navštěvovali nemocnice. Když jsem přišel do České republiky a viděl, že zde nic podobného nefunguje, řekl jsem si, že se do toho vrhnu sám. To bylo v roce 1998. Po pár letech, kdy už byl spolek v úspěšné činnosti, mi zavolala primářka dětské onkologie ze Slovenska, která se zeptala, zda bych mohl přijet a založit podobný projekt i tam. Chvilí jsem žil jako blázen. Řídil jsem organizace v obou zemích, přejížděl z místa na místo, nic jiného jsem nestíhal. Když se jejich chod podařilo stabilizovat a fungovaly dobře, přenechal jsem místo mladším. Začal jsem znovu od začátku v dalších zemích. Teď se snažím organizace zavést v Jordánsku, Palestině nebo v Polsku.

Jak se stane, že se člověk rozhodne plně zasvětit svůj život pomoci druhým?

Každý to v sobě má. Každý. Je to pro mě cosi velmi specificky lidského. Na světě může být vždy víc radosti.

O klaunech se říká, že přestože baví ostatní, sami bývají nejsmutnější.

Ah, to je výraz Heinricha Bölla z knihy Klaunovy názory. Ale tomu já vůbec

nevěřím. Vůbec. Já vždy i ostatním zdravotním klaunům říkám, že základem všeho je mít radost z toho, co děláme. Nemůžeme sdílet radost, pokud ji sami nemáme.

Stalo se vám ale někdy, že byste si řekl: dost, už nemůžu. Že jste nemohl pokračovat, že jste chtěl se vším skončit?

Ano, bylo to tak. Byl jsem vyčerpaný z věčného přejíždění. Investoval jsem jen z vlastní kapsy a přišel o všechny peníze. Ale pak se naštěstí stalo, že jsem dostal skvělou zakázku pro výstavu Expo. Vystupovat osmkrát denně po dobu pěti měsíců bylo sice náročné, ale z těch peněz jsem mohl pak mohl zřídit bankovní účet pro Zdravotního klauna a definitivně jej uvést v chod.

A opačný moment, který by vás utvrdil v tom, že pokračovat musíte?

Ten si pamatuji přesně. Bylo to ve chvíli, kdy jsem neměl peníze, dokonce se mi rozbilo auto. Šel jsem na dětskou onkologii. Před ka-

ždou návštěvou jsem se ptal na stav pacientů, abych měl dostatek informací. A k holčičce z pokoje číslo osm, ke které jsem měl jít, mi doktor řekl, že neví, zda to má vůbec cenu. Léčebný proces nebyl úspěšný. Postupně jí selhávaly orgány a tělesné funkce. Oslepla. Už jen ležela. Nacházela se v posledním stádiu a měla zanedlouho zemřít. Stejně jsem to zkusil. Vešel jsem do pokoje. Na posteli ležela holčička, bez vlasů, nehýbala se. Vedle seděla maminka, zcela vyčerpaná. Protože byla holčička slepá, rozhodl jsem se, že budu bavit a hrát jen zvukem. Tak jsem našel pod postelí ptáčka (*Gary jemným hvízdáním ptáčka dokonale napodobuje*). Různě jsem ho chytal, pouštěl ven z okna, a on se zas vracel. Holčička se za chvíli začala smát, přistoupila na hru, a společně jsme se domluvili, že ptáček bude žít pod její postelí a zůstane tam s ní. Za několik týdnů jsem se do té nemocnice vrátil. Na chodbě mě odchytil doktor a ptal se, jestli si pamatuji na holčičku z pokoje číslo osm. Čekal jsem nejhorší, i tyhle momenty jsou součástí mé

práce. Ale on řekl: „Po vaší návštěvě se všechno změnilo. Byl to obrat, vrátily se jí všechny tělesné funkce a my ji pustili domů.“ V ten moment jsem plakal štěstím. Tehdy jsem věděl, že pokračovat musím. Vše ostatní bylo jedno.

Co je na klaunství nejtěžší?

Klaunství není role. Nehrajete postavu. Nemáte se za co schovat, jste sami sebou. A musíte najít svou vnitřní radost. Každý má v sobě trochu humoru, ale najít ho zcela není jednoduché. Zároveň to chce odvalu, protože vás to dělá velmi zranitelnými.

Dá se nějak vyrovnat se situací, kdy pacienta, pro kterého jste hrál, ztratíte?

Musíte si říct, že jste dělal vše, co bylo ve vašich silách. Že jste alespoň na okamžik tomu dítěti zlepšil život. Musíte jít dál, nemocnice jsou plné dalších dětí. A každé má nárok na radost.

Vít Malota

Hledá se slogan 90. Jiráskova Hronova

Staňte se součástí historie Jiráskova Hronova! Festival příští rok oslaví svůj 90. ročník a při této příležitosti vyhlašuje soutěž o nejlepší slogan pro jubilejní ročník přehlídky.

Jak byste Jiráskův Hronov co nejlépe charakterizovali a představili lidem, kteří jej třeba neznají? Co festival podle vás nejlépe charakterizuje? Čím se dá podtrhnout jeho nepřerušovaná devadesátiletá tradice?

Slogan by měl být krátký (ideálně jedno sousloví či krátká věta) a úderný. Vítězný návrh bude uveden ve všech propagačních materiálech 90. Jiráskova Hronova. Autor vybraného sloganu získá permanentku na program festivalu.

Svoje nápady můžete posílat už dnes na e-mailovou adresu julinec@nipos-mk.cz.

PŘIJĎTE NA PŘEDVÁDĚČKY SEMINÁŘŮ

Tradiční předváděčky práce v seminářích proběhnou v sobotu 10. 8. od 10:00 v Čapkově sále. Semináře se představí v tomto pořadí:

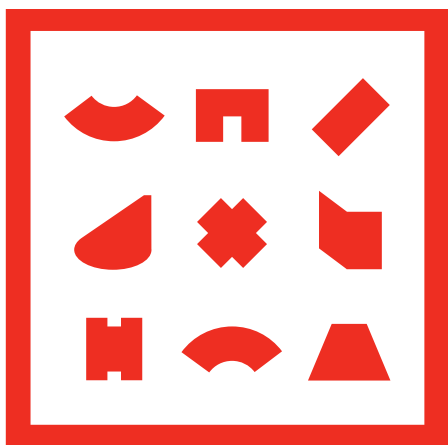
U jako Útok, alebo Útek (lektor Juraj Benčík)

H jako hudba v divadle (lektor Lukáš Habanec)

D jako Dětský (lektorka Eva Suková)

NON jako Non-verbální divadlo (lektori Michal Hecht a Štěpánka Elgrová)

Už od pátečního večera bude zároveň ve foyer Čapkově sálu otevřena výstava semináře V jako Výtvarná složka divadla (lektorka Kateřina Baranowska).

Jiráskův Hronov

Vyfoť se s Hniličkou

A absolutními vítězi naší soutěže se stavají Magda a Franta, kteří se s Hniličkou fotí již od nepaměti. Gratulujeme.

Český děják

Klony útočí

Některé recenze jsou tak kvalitní, že si zaslouží, aby si je čtenáři přečetli vícekrát. Patrně z tohoto důvodu jste si v minulém (šestém) čísle Zpravodaje mohli recenzi Jitky Šotkovské na inscenaci O 14 dní dříve aneb Svoboda nadvakrát přečíst nadvakrát. Klon jinak výtečného textu ovšem z minulého čísla zcela vytlačil neméně povedenou recenzi téže autorky na inscenaci Český děják. Právě tu vám teď přinášíme v dodatečném podání. Za chybu, která se stává maximálně jednou za číslo, se tímto omlouváme.

RECENZE – Doveda Sloupnice: Český děják

Historia magistra vitae. Víte?!

Prvních dvacet minut inscenace Českéj děják východočeského souboru Doveda Sloupnice jsem si říkala – jistě, rekreativní, tedy zábavní, oddechová funkce divadla je jeho součástí od

nepaměti a je to ten zpropadený vliv německého osvícenství a následně národního obrození, který v nás tak neodbytně zakořenil pocit, že v divadle by mělo jít o něco víc, o umění, o morálku, o politiku, že divadlo je tu od toho, aby povznášelo ducha a vyjadřovalo se ke stavu našeho světa.

Českej děják tomuto ovšem srdnatě vzdoruje a dává jasně najevo, že opravdu chce být jen nezávaznou estrádou a české dějiny jsou pro něj především hřištěm, na kterém může střílet jeden fórek za druhým. Úskalím komediálního divadla je, že každému přijde vtipné něco jiného a každý má jinde nastavenou hranici vkusu. Tam, kde já jsem se ošívala nad laciností jednotlivých situací a myšlenky mi utíkaly někam k Dívčí válce F. R. Čecha, řada diváků nadšeně reagovala a nakonec aplaudovala vestoje.

Je vidět, že režisér Gary Edwards, mimo jiné zakladatel projektu zdravotních klaunů, svůj soubor poučil o některých zákonitostech klauniády. Učitelka, která nás celým dějem provází, si hned na začátku dokáže zjednat zájem publika, a i když mně její komika přijde příliš drastická, věřím, že řada jiných diváků chápe její projev jako zdařilou karikaturu. Soubor je každopádně muzikální, na jevišti působí sympaticky, minimálně představitelé sv. Václava a Karla IV. se zdají jako herci s citem pro míru, kontakt s publikem a s nezanedbatelnou mírou talentu.

A je asi opravdu na divákoví, jestli se chce smát Praotci Čechovi trpícímu výpadky paměti, Libuši – pou-

ťové kartářce, Habsburkům jako rodinné country kapele, jejichž hit Wir haben blaues Blut a obrovský předkus (zřejmě nahrazující typický habsburský spodní pysk) upomíná k důvodům rodové degenerace, a dalším nezávazným špílčům.

Sloupničtí nemají žádnou ambici hledat paralely dějin k naší současnosti, nechtějí podat osobitou interpretaci národní minulosti, komickými scénkami se mají připomenout jen známá fakta. Karel IV. založil univerzitu, postavil most, zavedl pěstování vinné révy... Ovšem nic jako neinterpretace divadla neexistuje. I pouhým výběrem motivů, inscenačních prostředků, tím, co upřednostníme, nebo naopak vyřadíme, už jasně dáváme najevo názor. Obraz naší minulosti, který Českéj děják podává, mě upřímně děsí a jen doufám, že se inscenace nehrává pro školy. Opravdu jsou Češi ten holubičí národ, kterým odjakživa všichni ubližují – Hunové, Němci, Rusové? Je pro nás komunismus hlavně spartakiáda, nedělní chvilka poezie a Remek prdící ve vesmíru? Je vrcholem našich dějin zlato z Nagana? I ta křehká, jistota poetickou kvalitu nepostrádající "sametová" píseň o dvou dívenkách Pravdě a Lásce, které "kéž by si našly přístřeší tam, kde je domov můj", v kontextu tak myšlenkově impotentní inscenace působí bohužel jen jako sebedojímavý kýč.

Chceme-li takto vidět svoji minulost, nedivme se, v jakém stavu se naše společnost nachází.

(S omluvou za moralistní okénko)

Jitka Šotkovská

D.R.E.D./Náchodsko Kladsko Pražsko

RECENZE – D.R.E.D./Náchodsko Kladsko Pražsko/Hronov: *Figura cum figuris*

Kámen, nůžky, papír, smrt

Čtvrteční (pozdní) večer přinesl zážitek z představení *Figura cum figuris*, inscenace, která přišla na Hronov z přehlídky experimentujícího divadla – a tomuto paradigmatu plně dostává. Celý tvar, který žánrově hraničí s performance, ve své časové rovině přesahuje prostor vymezený přítomností diváka. Divák je už v momentě vstupu do divadla čemusi přítomen. Předsálím ho provází zpěv žen vybírajících na „figuru“, na jevišti pak před samotným začátkem pozoruje skupinu lidí strnulých ve vyděšeném očekávání a cyklicky znaku-jících ženu. Vše se v krátké časové smyčce opakuje a cyklický princip je charakteristický pro celou inscenaci. Divák se tedy před začátkem představení setká se všemi kromě postavy Příliš, který vstupuje na scénu až ve chvíli, kdy každý, jak divák, tak aktér, zaujímá své místo; svět, do něhož tento bůh (trojjediné vtělení psa, vlka a šelmy) vstupuje, tak má svou jasnou podobu. Jako ten, kdo si přivlastní právo vládnout životem i smrtí, si záhy podmaní všechny postavy na jevišti a následně se pokusí rozšířit svůj vliv i na diváky, čímž z nich vytvoří (nedobrovolné) spoluaktéry.

Inscenace má jednoduchou scénografii tvořenou kartonovými krabicemi. Jejich využití je spíše minimalistic-

ké, i tak ale nabízí několik působivých obrazů; například ten, kdy je skládání krabic metaforou kopání hrobu. Jak je charakteristické pro tento žánr, herci nevytvářejí postavy v pravém slova smyslu. Tento bytostně tělesný způsob existence na jevišti není ničím samozřejmým a to, jak se všem aktérům podařilo uvěřitelně „být“, patří rozhodně ke kladům viděného představení.

Mohu se mýlit, ale osobně za hlavní téma považuji nikoliv smrt, nýbrž to, jakým způsobem je strach z ní náboženstvími používán jako nástroj k ovládnutí mas i individuí – a je vcelku lhostejno, jde-li o křesťanství nebo třeba angreštariánství. Tento vzorec ovlivňuje celý lidský život od útlého dětství, na což ostatně upomíná i variování dětských říkadel a rozpočítáadel, která v představení zazní. A právě nevyhnutelnost smrti a přirozený strach z ní nás činí zranitelnými. A ačkoliv si možná někteří myslíme, jak jsme odolní vůči neskrývané manipulaci a jak dokážeme odolat prorokům, i když nás (doslova) chytanou za ruku, vzápětí se necháme nachytat a bez přemýšlení smrti zatleskáme, když jsme k tomu vyzváni.

Přesto, že je možné mít k inscenaci nejružnější výhrady, jedno je jasné: jedná se o tvar, který v letošním programu Jiráskova Hronova doposud neměl obdobu a jehož přítomnost je vpravdě inspirativním osvěžením.

Jana Bartůňková

žsko/Hronov: Figura cum figuris

RECENZE – D.R.E.D./Náchodsko Kladsko Pražsko/
Hronov: *Figura cum figuris*

Opolidé

Příběh první

Všude kolem jen modro.
Modrá hlubina, modrá dál i
modrá šíř. Modro nad hlavou
se slévá s modrem vespod.
Dvě stě padesát šest metrů
k nejbližšímu kusu skály,
směrem dolů. Volnost,
helénská svoboda i náhlá
smrt. Jinak nic, ani nitka,
jen tělo, teplochladná voda,
chvějící se vzduch a zářný
jas. Příliš zářný jas. Loď.

Příběh druhý

Žlutá slunečnice, skleněný
rám, v upomínku na
neoriginální dárky. Nevím,
vážám, nevím, nutím, nevím,
hledám, nevím, zkouším,
nevím, zakouším, nevím,
pokouším, nevím. Pokládám,
zahazuji, zrazuji, stydím.

Příběh třetí

Očekává. Posměšek. Míjí.
Posměšek. Hledá. Posměšek.
Vidí. Posměšek. Tvář
neztrácí. Posměšek. Ztrácí
posměšek. Pivo se vylije
do klína. Hlasitý komentář.

Příběh čtvrtý

Příběh není důležitý. Jenže
jsou události, které se
mohou odehrát jen ve zlatých
portálech. Zejména chcete-li
poukázat na jejich
ne/funkčnost. Postdramatické
laudatio *Figura cum figuris*
je toho zářným příkladem.
Kdo zná, ten totiž ví.
Ti v sedačkách i ti před
nimi, za nimi, mezi nimi.
Platónský nesmrtelný,
do sebe zakousnutý uroboros.
Každý, kdo tušil, co
očekávat, dostal vše plnými
doušky.

Nestyď se, diváku, tomu
porozumět. Nestyď se,
diváku, tomu nerozumět.
Nestyď se, diváku. Nech
maličkých přijít až k sobě.
Sdílej a rozhoduj se sám,
diváku. My víme, že tu jsi
a že jsi, diváku. Jinak by
to celé postrádalo smysl.
Diváku? Diváku!

Kuriozní mše, jejíž Nebeské
Kyrie zní už ve foyeru,
stejně jako tam doznívá
závěrečný Agnus dei. What's
the shortest Mass you've
ever attended? LMGTFY:
Čtyřicet pět minut v
malé farnosti v Delaware.
Povídali, že mu hráli.

Budoucí nebo uplynulý kar
za věc, kterou ztratil
její znak. Událost ulpívá,
proměňuje čas v kartonové
krabice a rytmus v prostorný
chrám, vysekává sebe samu
z jakéhokoliv chronotopu,
prostupuje pomyslná
rozhraní, nerespektuje
úzus. Abitrární žongléři se
symboly, které vlastně ani
nepotřebují, protože buď je
vše evidentní, zřetelné a
zřejmé, nebo neexistující.
Ostatně vše již bylo řečeno.

Příběh pátý

Na mapě světa lze každý
čtverec o hraně 3 metry
vyjádřit unikátní kombinací
tří slov.

///jiní.uzemnit.rozdílný
///trošku.křížovka.včasné

Ivo Kristián Kubák

Silný text je pro mě základ

Rozhovor s režisérem Andrejem Škvarom z Divadelného souboru HUGO

Jak jste přišli právě na Dürrrenmattovu Návštěvu staré dámy?

Nejprve jsme zkoušeli inscenovat komedii, pak jsme se popasovali s dramatem, s klasikou Ivana Bukovčana Kým kohout nezaspieva. A potom jsem hledal, co by mohlo být další, aby to bylo aktuální, trefné i pro tuto dobu, aby to byl silný text. Protože silný text je pro mě základ. A když mi přišla do ruky hra Návšteva starej dámy, což je drama a zároveň tragikomedie, řekl jsem jednoznačně ano. Text mě okamžitě oslovil, a ještě jsem čekal, co na to řeknou herci. A ty taky nadchnul. Takže bylo jasné, že se do toho pustíme, i když jsme si uvědomovali, že to bude velmi náročné. A tak jsme šli do toho.

Měli jste při přípravě nějaký vzor? Viděl jste nějakou inscenaci?

Neviděl jsem, jen jsem měl k dispozici dramaturgicky upravený, krácený text z Divadla Jonáše Záborského z Prešova.

Výrazným prvkem vaší scénografie je doslova „převlékání“ kabátů občanů města, naznačené výraznou žlutou barvou. To byla invence vašeho souboru?

Přiznám se, že to už bylo

zadáno ve scénáři té prešovské verze a my jsme to přejali. Jen jsme si udělali svou scénografii, hudbu a celkové režijní provedení.

Jak dlouho trvala příprava?

Myslím, že půl roku. Není snadné dát dohromady tolik lidí, a k tomu máme hlavní postavu paní Zachanassianové alternovanou. Zkoušelo se vlastně nadvakrát, takže se nám to ještě trochu prodloužilo.

Vzpomenete si, kolikrát jste inscenaci hráli a kde? Získali jste mnohá ocenění, takže vaše nominace organizací AITA/IATA byla logická...

Hráli jsme ji asi třináctkrát, a přihlásili jsme ji i na soutěžní přehlídky. Začali jsme okresním kolem a vyhráli první místo, potom jsme se propracovali na Thálii pod Bojnickým zámkem v Prievidzi. To bylo krajské kolo, a i tam jsme získali první místo a cenu za výpravu – scénografii a kostýmy. A dále jsme na celostátní přehlídce Belopotockého Mikuláš získali rovněž první místo a ocenění za výtvarnou stránku inscenace. A pak samozřejmě následovala vrcholná přehlídka Scénická žatva v Martině a odtud nás nominovali do Hronova.

Zeptám se ještě na váš soubor HUGO. Vy jste v něm od počátku?

Jsem jeden ze zakladatelů a také od začátku režisér. Nemáme jiného režiséra, vždy to dělám já (soubor funguje od roku 2006 – pozn. redakce).

Jak soubor vznikl?

Postupně se začal dávat do-

hromady, nejprve jako Mládež v Pruskom. Hráli jsme v kostelech pašijové hry. Vedl nás jeden kněz, a když odešel, tak jsem to všechno převzal já. Postupně jsme z těch pašijových her udělali muzikál, což bylo výpravnější. A mysleli jsme si, že půjdeme tou muzikálovou cestou, protože to bylo vděčné. Nemuseli jsme být až tak zkušení herci, protože tanci a hudbou se zakrylo mnoho nedostatků, a diváků jsme měli vždy dostatek. Ale asi po čtyřech muzikálech jsme si řekli, že jsme zralí na nějakou řádnou činohru. Takže nejprve to byla komedie Prekvapenie, potom jsme inscenovali drama Kým kohout nezaspieva, v roce 2018 tragikomedii Návšteva starej dámy a nejnověji máme odpremiérovanou komedii Mangalice o tom, jak se na Slovensku tunelují eurofondy. Tedy zcela současná aktuální věc.

To je původní slovenská hra?

Je to hra od současné autorky Adriany Krúpové, která je herečka Košického štátneho divadla, a zároveň divadelní autorka. A taková perlička, zjistili jsme, že její manžel, herec Ivan Krúpa, pochází přímo z Pruského.

Přiznám se, že vůbec netuším, kde je Pruské?

Je to malé městečko nedaleko od Trenčína, asi 20 kilometrů.

Už jste si vyzkoušeli všechny možné žánry. Máte ještě nějaké další plány s inscenací, kterou jste viděli?

Určitě ji chceme od září reprízovat. A taky budeme jezdit s tou novou hrou. Máme to tak zajímavě udělané, že

Pruské: Návšteva starej dámy

jezdíme se všemi hrami, které máme v repertoáru, takže kromě toho se hraje i Kóhút či Prekvapenie. Kam nás pozvou, tam jedeme. A mnohdy se rozhoduje i podle prostorů, které jsou k dispozici.

Jak jsem si přečetla, váš soubor má dvacet aktivních a dvacet „spících“ členů. Co to znamená?

My mezi členy počítáme i lidi, kteří působili v těch prvních muzikálech, ale přestali hrát, protože mají práci mimo Pruské, založili rodiny, mají děti, takže na divadlo jim nezbývá čas. Ale snaží se nám sem tam vypomáhat, když děláme nějakou velkou akci. Například, když organizujeme festival Gavlovičovo Pruské. Protože v Pruském žil a působil a je pochovaný Hugolín Gavlovič, spisovatel a barokní básník, který inspiroval název našeho souboru. Takže se snažíme organizovat festival, který je zaměřený na divadlo, koncerty výstavy, doprovodné

akce, řezbářské sympozium. Tolik na vysvětlenou o aktivních a neaktivních členech.

Při pohledu na obsazení této inscenace je vidět, že máte v souboru zastoupeny všechny generace. Nemáte problém se získáváním mladých členů?

Během těch deseti let zjišťuju, že ano. Je to čím dál tím těžší. A čím dál těžší je dosáhnout toho, aby byli odpovědní. Pamatuji si, jak ti první členové všechno brali velmi vážně, zkoušení i hraní. Ale teď mám pocit, že mladí upřednostňují jiné věci, vymlouvají se, že mají nějaké problémy v rodině nebo v práci. Zdá se mi, že to postupně upadá.

Jana Soprová

fajn
pomsta
moc-lidi žlutá
žlutý-kožich
divný-město
nic-pro-mě
žluté-boty
rákev

Nebylo to špatné, ale asi jsem neměla tu správnou náladu.

Ivana

Nebavilo mě to.

Jarda

Klobouk dolů, že se do toho pustili.

Divačka z Náchoda

Libila se mi scénografie, hlavně ty žluté věci.

Pěťa

Já si u těch Dürrenmattových her myslím, že patřily k nějaké době, a dnes už jsou staré.

Klára

Vkusné.

Paní Jana z Radotína

RECENZE – Občianske združenie HUGO Pruské-SK: Návšteva starej dámy

Návšteva vážné dámy

Úvodní okamžiky ohromí: prázdné jeviště se vmžiku zaplní patrovými konstrukcemi, valí se kouř, světelný design je propracovaný. Obyvatelé městečka Güllenu, které vidíme jako první, mají na sobě působivé kostýmy a především jsou herecky precizní – coby chór jsou jednotní, ale zároveň každý jiný, charaktery rozlišené a dramatická situace nastavená. Začíná se odehrávat příběh o tom, jak se nepředstavitelně bohatá žena přijela do svého rodiště pomstít dost kuriózním způsobem svému dávnému svůdci.

Dürrenmattova Návšteva staré dámy se řadí mezi tzv. modelové hry: nejde tu v první řadě o nějakou psychologickou pravděpodobnost situací a emocí, nýbrž o vyhraněnost morálního konfliktu. A zatímco řada modelových her z padesátých a šedesátých let dost zestárla a kdovíjak často se neuvádí, z Návštevy staré dámy je moderní klasika. Inscenátoři po ní hojně sahají jistě i kvůli tomu, že titulní role Kláry Zachanassianové skýtá velkou hereckou příležitost pro herečku správného věku a naturelu, ale také (a domnívám se, že především) kvůli Dürrenmattově smyslu pro humor a ironii. Jako dramatik i jako prozaik je Dürrenmatt autorem vyznávajícím paradox.

Domnívám se, že v tomto ohledu inscenace DS Hugo a režiséra Andreje Škvara selhává, jakkoliv stylová volba byla jistě vědomá. Ta historie o zaplacené pomstě se totiž hraje takřka sta-

bilně navážno, jako osudová balada o dávné křivdě a narůstajícím ohrožení. Většina humoru Dürrenmattovy hry tak bere za své – a příběh, který zbyde, je vlastně nesmírně prostý, přímočarý.

Tím pádem se model dokonale obnažuje a hraje se vlastně jen o tom, jak peníze křiví morálku; na tohle zjištění ale není nutně třeba chodit do divadla. Výkony Marty Vojtášové i Tibora Arendáše v ústředních rolích Kláry a Illa mají sice své nesporné kvality, potřebné charisma i techniku, ale u ní mi chybělo (když už je inscenace koncipována takhle seriózně) nějaké viditelné emocionální trauma, kvůli němuž žene celou situaci takhle do krajnosti, a on se zase, myslím, utápí ve svém zoufalství a děsu snad až příliš často a na příliš obsáhlých plochách. Především Vojtášové pak ubližuje i nadužívání reprodukované hudby, zejména v kombinaci s četnými situacemi aranžovanými ve výšce vzadu a přizvučenými sběrovými mikrofony – celé dlouhé pasáže textu tu akusticky takřka zanikají. To je samozřejmě technická záležitost konkrétní reprízy, ale celkově se mi té hudby pod dialogy zdálo až dost a až dost výrazné.

Je to inscenace v mnoha ohledech (výtvarně, technicky a venkonce i herecky) nesmírně obdivuhodná, jen je (následkem oné stylové volby) bohužel poněkud monotónní a moralistní. Obojí je vzhledem k potenciálu souboju i látky dost škoda.

Michal Zahálka

RECENZE – *Občianske združenie HUGO Pruské-SK: Návšteva starej dámy*

Miliarda do klece

Friedrich Dürrenmatt se nejen svou *Návštěvou staré dámy* stal v padesátých letech minulého století světovou divadelní celebritou a pro jeho specifickou dramatickou metodu se ujal název modelové drama či drama paradoxů. Vycházel z premisy, že moderní svět po druhé světové válce je tak propojený a komplikovaný, že už o něm nelze dřívější “realistickou” technikou podat adekvátní svědectví. Drama ale může fungovat jako myšlenkový experiment, ve kterém lze zkoumat nějaký konkrétní rys při záměrném potlačení jiných stránek reality, lze vytvořit fiktivní model, model možných lidských vztahů.

Modelová hra je pak vytvořena jako přísný myšlenkový konstrukt a může mít sklon k přílišné teozovitosti a schematičnosti. Dá se jí bránit několika způsoby – především musí být nápad na vstupní situaci natolik originální a nosný, že vybízí k další dramatické fabulaci děje a musí nabízet několik možností rozvíjení zápletky (Co se stane, když do zchátralého města přijede bohatá rodačka a nabídne značný finanční obnos za odstranění bývalého milence?). A pak taky humorem či ironií. Ne náhodou Dürrenmatt za své učitele považoval takové komediografy, jako byli Nestroy nebo Aristofanes, a většina jeho her má podtitul tragikomedie.

Tímto dlouhým teoretickým úvodem jsem chtěla ozřejmit, proč pro mě tak špičkově technicky udělaná inscenace, jakou *Návšteva starej dámy* divadelního souboru Húgo ze

slovenského Pruského beze sporu je, nefunguje.

Slovenská inscenace je příliš doslovná, vážněseberoucí a příliš podtrhuje neodvratnou katastrofu. Občané Güllenu jsou u Dürrenmatta sice zchudlí, ale přece jen příslušníci kdysi prosperujícího hrdého města a snaží si zachovat svou lidskou důstojnost. Jejich odmítnutí finanční nabídky, stejně jako jejich prvotní morální zděšení je upřímné. Až postupně si hledají směšná ospravedlnění a kolem Illa se stále víc utahuje smyčka. Expresivní stylizace inscenace, zadýmené jeviště, emotivní hudba, kovové klece jako stěžejní scénografický prvek i šedivá masa obyvatel dávají na srozuměnou, že o Illově osudu je rozhodnuto, sotva byla nabídka vyslovena. Postupné “žloutnutí” kostýmů Güllenských, které funguje jako znak, že si je Klára svými penězi už koupila, sice vypadá jako elegantní režijní nápad (a šedá se žlutou je opravdu efektivní kombinace), ale jsou to právě takovéto doslovnosti, které zbytečně podtrhují schematičnost příběhu, takže z něj zůstává vypreparovaná moralita.

To ovšem nic nemění na tom, že *Návšteva starej dámy* je inscenace s parametry profesionální produkce. Herci jsou ve svých partech suverénní a přesvědčiví, scénografie nákladná a detailně zpracovaná, s hudební i světelnou složkou se pracuje na úrovni, jaká je v českém amatérském prostředí málokdy vídaná. Stejně tak režie dokáže nabídnout řadu efektních scénických řešení, jako např. závěrečné obětování Illa v Klárině žlutém kožichu.

Jitka Šotkovská

Divadlo Strom Brno

Verš hezky klouže a dobře se poslouchá

Rozhovor s Janem Říhou, autorem představení Hrnečku vař!

Z programu jsem si přečetl, že vaše pohádka je z velké části autorská. Jak vznikala?

Vzal jsem si Erbenovu předlohu, sedl jsem si k počítači a napsal představení. Nejprve jsem pochopitelně počítač zapnul.

Opravdu jsem se nezeptal příliš chytře. Zaujalo mě, že jste si téměř všechny složky představení dělal sám...

Kromě výtvarné stránky pohádky, kterou pro nás vytvořila kolegyně Svatava Dofková. Jinak máte pravdu. Možná za to trochu může personální nouze. Martina, která se mnou hraje, je časově poměrně dost vytížená. Já mám možnost doma vyrábět scénu i technické možnosti na tvorbu hudby. Takže poměrně dost věcí zbylo na mě.

Proč jste si vybrali právě pohádku Hrnečku vař?

Chtěl jsem nějakou klasickou pohádku. Kdysi jsem dělal Tři prasátka, pohádku, která je velmi akční a na divadle se tudíž velmi dobře dělá. Děti to moc baví, protože je to velmi živé. Pohádka Hrnečku vař mi přišla roztomilá a navíc je dobré, že má spoustu podob. V základní verzi, pokud to přeženu, se vejde do čtyř vět a přitom má úvod, stať i závěr. Dá se s ní tedy dělat prakticky cokoliv. Byla to pro mě zajímavá výzva.

Divadlem se neživíte, ale podle toho, co jsem dnes viděl, byste zřejmě docela dobře mohli.

Možná by to šlo. Máme každý své občanské povolání a máme i tak celkem blízko k dětem. Divadlem se neživíme záměrně. Mám pocit, že kdybychom se hraním začali živit, museli bychom se víc orientovat na výkon na úkor kvality. Museli bychom vydělávat peníze. V tom okamžiku bychom přišli o určitou svobodu. Takhle můžeme, co chceme. To je, dokud máme z čeho žít, daleko cennější. Moc nás to baví a chceme, aby to tak zůstalo.

Máte na repertoáru víc her?

V tomto uskupení zatím hrajeme pouze pohádku Hrnečku vař! Jinak oba patříme do Divadelního spolku Dialog Brno. Pod názvem Divadlo Strom Brno jsme si udělali samostatný projekt. Od září budeme zkoušet novou pohádku. Bude trošku z jiného těsta.

Opět ji napíšete sám? Prozradíte, o čem bude?

Ano. Zatím neprozradím. Je to tajemství.

Část hry je psaná ve verších. Z jakého důvodu?

Zprvu proto, aby byla oddělena rovina přímé řeči od vyprávění, a za druhé mi verš přijde stravitelnější. Hezky klouže a dobře se poslouchá. I když někomu unikne nějaký smysl, či význam, je to stále pro ucho hladivé. Dobře se u toho například spí (smích).

Nevšiml jsem si, že by někdo při představení usnul. Naopak děti velmi pěkně reagovaly. Nebojíte se, že vám někdy během představení přerostou přes hlavu?

rostou přes hlavu?

Nebojíme se toho. A občas pochopitelně přerostou. Máme nejružnější zážitky. A to je na tom to nejlepší. Třeba jsme hráli v jurtě, kde jsme měli hrací plochu dva krát dva metry a uprostřed horká kamna. To byla velká zkouška. Také občas hrajeme ve veřejných prostorách, kde si děti dělají, co chtějí. Chodí, mluví s námi, berou nám za zády rekvizity a tak. Ale to k tomuto typu divadla patří.

Kolik jste odehráli s touto inscenací představení?

Premiéru jsme měli před necelými dvěma roky a od té doby jsme odjeli mezi dvacet a třicet představeními.

Neuvažovali jste, že byste hráli i pro větší děti?

Pohádka, kterou chystáme, bude zase pro malé děti. Pro větší děti a dospělé hrajeme v domácím souboru. V tomto složení chceme zachovat komorní ráz našich představení.

Honza Švácha

pohoda
písničky
pohádka
kaše
roztomilé
paráda
já
krásný
hrneček

no: Hrnečku vař!

Bylo to moc roztomilé. Výborné herecké výkony.

Petra

Vrátil jsem se zpátky do dětství. Víc takových pohádek.

Milan

Jednoduché, ale velmi dobré a přesné. Pěkně placírovali pointy.

Jirka

Takhle si představuji divadlo pro děti.

Alena

Hodně jednoduché. Známa pohádka, ale dětem se to moc líbilo.

Evka

Ráda bych na to vzala vnoučky.

Paní Jana z Radotína

Vox populi

RECENZE – Divadlo Strom
Brno: Hrnečku vař!

Trochu nastavovaná kaše?

Jako letitý divák Popelky Rakovník naprosto chápu, proč inscenace Hrnečku, vař brněnského divadla Strom získala nominaci na Jiráskův Hronov. Dokáže srozumitelně převyprávět zvolený příběh, herci neexhibují, pohádka neslouží jako příležitost k lacinému blbnutí, má pro dětské publikum několik jasně daných pozitivních poselství (že je dobré nezávidět, pomáhat ostatním a že vůbec to nejdůležitější je mít dobré přátele). A to věru není v ranku činoherního divadla pro děti málo.

Režisér, herec a autor kostýmů, hudby i scénáře v jedné osobě, Jan Říha, si zdařile poradil s předlohou K. J. Erbena a jednoduchý příběh převedl do rýmovaných veršů, které inscenaci pomáhají udržet rytmus a spád. Poměrně zdařile se povedlo vyřešit i hlavní scénografický oříšek, tedy nezastavitelné přibývání kaše, na které všichni čekají.

Hrnečku, vař patří do žánru tzv. mateřinek, takže těžko vynášet soudy nad dílem, které má zcela jiné cílové publikum. Z pozice šmírujícího pozorovatele přináším svědectví, že ta asi dvacítká dětí na podvečerní repríze příběh sledovala koncentrovaně, i když nemám pocit, že by v nich vzbuzoval nějaké výraznější (třeba smíchové) reakce.

Ve mně samotné inscenace přes výše zmíněná pozitiva vyvolává přece jen několik otázek.

Předně si nejsem jistá, jestli je předloha dobře zvolená, příběh mi přijde příliš řídký, vhodný na desetiminutové vyprávění před spaním, ovšem aby vydal na třičtvrtěhodinovou inscenaci, musí se nastavovat jak vyprávěcím rámcem, tak didaktickými vsuvkami, ať už je to písnička o jedlých či nejedlých houbách nebo debatování, co dává to které hospodářské zvíře.

Větší problém pak mám s jakousi “zpívánkovskou” televizní estetikou. Ať už v líbivém, ale nijak nápaditěm výtvarném řešení, z playbacku pouštěné poněkud bubblegumové hudbě, nebo v místy příliš ilustrativním herectví (říkám, že jsem smutná a k tomu prověším koutky, a jindy veselá a usměju se). Jan Říha sází na polohu lehkého mrzouta, Martina Zitová na univerzální nadšenou líbeznost. Oba herci jsou na jevišti sice sympatičtí, vzbuzují důvěru i chuť se na ně dívat, ale zároveň repliky občas příliš “barví” a výrazně artikuluje, aby “dětský divák vše pochopil”. Jako by dítě najednou nebylo rovnocenným partnerem a bylo potřeba se k němu v komunikaci shovívavě snižovat. Nejraději mám u divadla pro dětské publikum, když se hercům podaří v sobě samých objevit hravost a přes ni nastavit komunikaci s partnerem v hledišti. Řekla bych, že tady má soubor z Brna ještě jisté rezervy.

Jitka Šotkovská

*RECENZE – Divadlo Strom
Brno: Hrnečku vař!*

Hrnečku, stačí

Kolega Luděk Horký na jednom z hronovských Hyde Parků – tom, který byl věnován pomezí amatérského a profesionálního divadla – hovořil o tom, že začasť se amatéři věnují ziskové aktivitě v oblasti divadla pro děti. Znam to především z Loutkářské Chrudimi a z vyprávění o rakovnické Popelce: zpravidla dva herci před jednoduchým paravánem, obvykle něco málo nekomplikovaných loutek, písničky na halfplayback a rozměr akorát tak na jednu vyučovací hodinu. A zpravidla to nebývá kdovíjak povzbudivý zážitek: mrckuje se, pitvoří se a z publika (dětí) se (vesměs neprávem) dělají prostoduší naivové.

Z Popelky letos na Hronov doputovala pohádka Hrnečku, vař brněnského Divadla Strom a režiséra/autora/protagonisty Jana Říhy – a ač na první pohled splňuje řadu výše zmíněných důvodů k obavám, nakonec se z ní vyklubal celkem příjemný zážitek. Daly by se sice vznášet

námítky vůči syntetizované znějícím hudebním podkladům anebo vůči místy poněkud ležérní dramaturgii příběhu, ale k bezbřehému mrckování ani pitvoření nedošlo.

Samozřejmě: je dost těžké hodnotit kontakt s publikem z pozdně večerního představení, na kterém absolutně žádné cílové (rozuměj dětské) publikum nebylo. Rád bych si ale myslel, že oba aktéři drží zdravou míru odstupu, záblesky cynického humoru a schopnost bleskového výrazového střihu i na běžných reprízách.

Pokud bych se inspiroval u zpravodajové rubriky Vin-Win, řekl bych, že Hrnečku, vař od Divadla Strom se podobá vínu značky Jean-Paul Chenet. Vrcholný gastronomický zážitek neslibuje (rozuměj: špičkám „agenturního“ pohádkového žánru, jak je známe třeba z některých inscenací Studia Damúza, se rovnat nemůže, a nemá ani subverzivní rafinovanost Rudy Hancvencla), ale zároveň se můžeme bezpečně spolehnout, že dodá potřebnou adekvátní chuť i voltáž. Kdyby takhle vypadal průměrný zástupce pohádkové tvorby, mohli bychom si mnout ruce.

Michal Zahálka

Energii dostávám pra

Seminář H jako HUDBA

Pokud jdete v dopoledních hodinách okolo Jiráskova divadla, předpokládáte, že všude vládne velebné ticho, tak symptomatické pro ranní divadelní svatostánek. V posledních dnech to ovšem ani zdaleka neplatí. Z oken malého sálu Jiráskova divadla se ozývá hudba již od časných ranních hodin.

„Snažím se na seminaristy přenést nemoc autorství. Tu nemoc, která způsobuje nespokojenost spůjčenou nebo dokonce reprodukovanou hudbou. Vysvětluji, že je velmi dobře možné s minimem prostředků a dokonce i minimem dovedností přivést do života a k životu živou hudbu,“ říká letor semináře H Lukáš Habanec.

Zajímalo nás, jakým způsobem je toho možné dosáhnout a lektor objasnil, že se v seminaristech, kteří jsou dobře naladěni pro tvorbu, snaží probudit chuť ke skupinové práci. „Podařilo se mi je přesvědčit, že mají vzít do rukou své nástroje, které jsou ve většině případů zvyklí používat tak, jak se to naučili v hudebce. Dostanou noty, naučí se je a nemusí o nich přemýšlet. Snad se mi daří je přesvědčit, že to jde i jinak. Více tvůrčím způsobem,“ vysvětluje autor a aranžér hudby pro Kočovní divadlo Ad Hoc. Na otázku, jací seminaristé se v semináři sešli, odpovídá, že se s frekventanty semináře H pracuje skutečně výborně.

„Od prvních chvil je vidět, že jde o lidi, kteří se na semináři nechtějí ani ulít, ani někde zašít. Baví je tvořit a stále něco

dělat. První den jsem měl hodně konkrétně připravený program a oni na něj byli schopni výborně reagovat. Zvládli větší množství různých aktivit. Druhý den to bylo úplně naopak. Seminaristé dostali daleko více prostoru, začali jsme něco tvořit a fungovalo to také. Jen s jinou dynamikou a jinou atmosférou. Jsem učitel a s motivovanými dospělými lidmi se pracuje velmi dobře. Energii, kterou vydávám, prakticky okamžitě dostávám zpět. Okamžitě vidím smysl své práce. Na rozdíl od vyučování dětí, kde jsou vidět výsledky až v delším horizontu.“

Zajímalo mě, jak budou moci seminaristé využít v domovských divadlech to, co se v semináři H naučí, a dozvěděl se, že na toto téma proběhla poměrně široká diskuze, ve které měl každý možnost za sebe vyjádřit, co pro něho znamená hudba v divadle. „Poměrně často jsme měli svůj soukromý problémový klub, kde jsme si povídali o předešlých představeních a roli hudby, která v nich zazněla. Z naší společné diskuze vzešlo mimo jiného i to, že velmi záleží na tom, jak je ten který soubor vybaven. A do jaké míry je profesionalizován. Mám v semináři například frekventanty z Rakovníka, kteří mají vlastně profesionální zázemí. Někdo vymyslí, co se bude hrát, oni dostanou noty a zahrají je. A pak jsou tam lidé, kteří hrají v ochotnickém divadle, kde je věkový rozptyl od pětadvaceti do pětasedesáti let. V takovém případě pak neexistuje příliš velká šance,

kticky okamžitě zpět

V DIVADLE - Lektor Lukáš Habanec

že se starší ochotníci budou chtít učit něco nového a budou na sobě pracovat například po stránce vokální. Spíše jsme tedy vedli diskusi o tom, jakými cestami k hudbě v inscenaci jít. Že nemusí zpívat celý soubor, že je možné vybrat lidi, kteří by hudby byli schopni. Nebát se toho a třeba i podomácku nebo po sousedsku vytvořit hudbu. Snažil jsem se na své seminaristy přenést postoj, že živá hudba je vždycky působivější než reprodukováná,“ vysvětluje Lukáš Habanec a dodává, že seminaristé mají značný rozptýl v hudebních kompetencích. „Přijde mi však důležité využít všechny seminaristy. Mimo jiných i ty, kteří jsou schopni vnímat nějakou odbornost. Povídali jsme si proto také o harmonických zákonitostech, řešili jsme specifika písňových žánrů. Jak zní reggae, jak zní metal, jak si s tím poradit, když chce člověk vyvolat určitou náladu. Nebyly to informace, které by v daný okamžik pomohly každému, ale řadě frekventantů bezpochyby ano.“

Hudební semináře jsou každoročně na hronovském festivalu sledovány s velkým zájmem. Jak to tedy bude s předváděčkou frekventantů semináře H? „Rozhodli jsme se předvést část z toho, co jsme nazkoušeli. Naše předváděčka bude mít určité průvodní slovo, jako jednotící prvek. Bude se jednat o čtyři odlišné písně. Pokud vím, tak nebudeme mít úplně velký časový prostor. Dnes jsem se dozvěděl, že maximálně patnáct minut.“

Na závěr našeho setkání jsem položil Lukáši Habancovi otázku týkající se jeho premiéry v roli lektora. Jakou zkušenost si odnese ze svého pobytu na Hronově? A neodradila jej práce v semináři?

„Naprosto ne. Efekt je spíše opačný. Je to pro mě moc krásně strávený čas. Pokud to bude možné, docela rád bych přijel i příště. To vím již teď, přestože jsem unavený a vím, že se budu chvíli zotavovat. Seminář mi přináší to, v co jsem doufal, že mi přinese. Že budu v prostředí inspirativních lidí a pokud vím něco navíc, že se o to budu moci podělit,“ uzavírá Habanec.

Honza Švácha

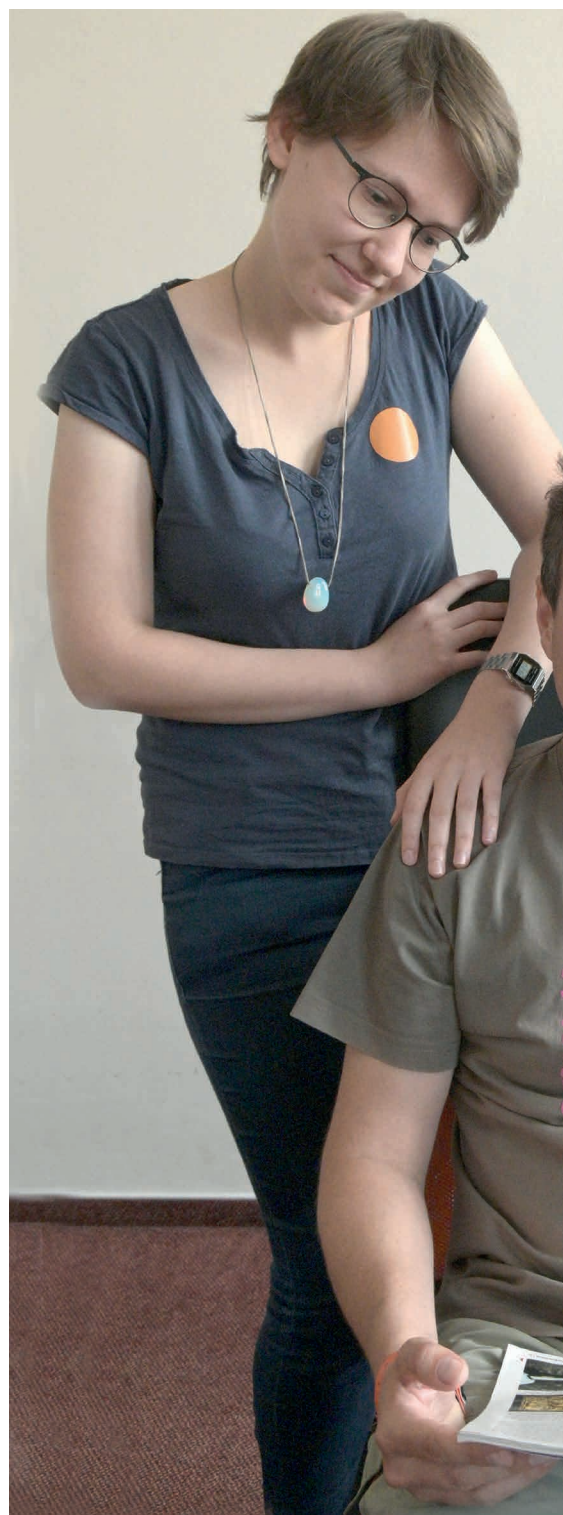
Be Better – Be Future

Pozorným obyvatelům a návštěvníkům Hronova bezpochyby neuniklo, že někteří lidé procházející ulicemi města jsou na hrudi označeni oranžovým kolečkem. Těm ještě pozornějším jistě v našem včerejším listě padl do oka inzerát společnosti Immotep, která hledá dobrovolníky pro spolupráci na neurobiologickém projektu. Inzerát naleznete i na zadní straně tohoto čísla našeho listu. Nevím, jak vás, ale mě tato nabídka povzbudila nejen k účasti na experimentu, ale i k touze dozvědět se více. O co vlastně jde? Kdo za tím stojí? Není experiment nebezpečný? A tak jsme společně s fotografem prošli bezpečnostní kontrolou u vchodu a podařilo se nám alespoň letmo nahlédnout do zákulisí nově zde usazené společnosti. I když po naší návštěvě samozřejmě zůstává spousta otázek, které snad budou zodpovězeny dnes v noci...

Vše se odehrává v budově Hotelové školy, kde si společnost Immotep pronajala místnosti, a právě sem stěhuje veškerá zařízení laboratoří i administrativu. Přišli jsme právě ve chvíli, kdy tu panoval čilý ruch, probíhala úprava kanceláří, nalepování cedulek na dveře s lákavým mottem: *BeBetter - BeFuture - BeImmotep*. První pohled ovšem příliš neprozradil. A tak nezbývalo, než mít oči i uši otevřené a pokusit se něco vyzvědět od insiderů. Ti však byli vesměs na informace skoupí, pouze slečna

Z. prozradila, že je členkou společnosti, nikoli ovšem zaměstnankyní, už šest let. Ze zdrojů, které si nepřejí být jmenovány, jsem se dozvěděla, že zakladatel společnosti Immotep, doc. Schwarz, je archeolog a egyptolog, zatímco jeho žena je neurobioložka a také finanční manažerka. Pod podmínkou mlčenlivosti jsme měli možnost nahlédnout do interních dokumentů, ze kterých vyplývá, že společnost má již více než desetiletou historii.

Na základě předběžné telefonické domluvy přislíbili našemu listu exkluzivní interview manželé Schwarzovi, zakladatelé společnosti Immotep. A tak jsme se ocitli přímo u zdroje, byť Schwarzovi nakonec poskytli jen dílčí informace. Ze zdrojů blízkých manželům jsem pak vyrozuměla, že důležitou roli v jejich podnikání hrají jejich potomci, hlavně dcera Alex, díky níž se společnost ocitla v Hronově. Není sice zcela jasné, nakolik byl výběr malého města náhodný či cílený, ale vyplynulo, že v předchozí době sídlila společnost ve velkém městě, zazněla i destinace Káhira (což by bylo vzhledem k zaměření doc. Schwarze logické) či Innsbruck. Nechceme ovšem příliš spekulovat či podávat čtenářům neověřené informace a raději se pokusíme zjistit více přímou účastí na experimentu, o kterém budeme vás, naše čtenáře, informovat; druhý díl reportáže zveřejníme zítra.

Doc. Jaromír Schwarz s jednou

Be Better – Be Future

ture – Be Immotep

z členek společnosti Immotep.

Exkluzivní rozhovor se zakladateli společnosti Immotep, manželi doc. Jaromírem Schwarzem a MUDr. Lucií Schwarzovou

Prozradíte něco o připravovaném projektu?

Lucie: Podali jsme si inzerát, abychom našli dobrovolníky ke spuštění unikátního projektu zde v Hronově.

Jaromír: Nabízíme možnost místním občanům zapojit se do naší společnosti, připojit se k naší činnosti.

Je to politická strana či zájmový spolek?

Jaromír: Jedná se o vědecký výzkumný projekt. Zabýváme se zkoumáním v oblasti alchymie, egyptologie, zejména balzamovacích postupů u faraonů, a také neuronálních procesů v mozku a životních funkcí člověka obecně.

Proč by se lidé měli do tohoto projektu zapojit?

Lucie: Pokud se přihlásí, stanou se součástí nesmrtelné budoucnosti. Budou ji tvořit a zapojí se tak do velmi prestižního, elitního projektu.

Proč jste zvolili Hronov?

Jaromír: Malé město bylo zvoleno, abychom měli dostatečný prostor na výzkum a nebyli v prostředí, kde se přirozeně vyskytuje příliš mnoho ruchů.

Lucie: Naše dcera Alex si přála, abychom přestěhovali společnost do nového prostředí, a my jsme jí v tom vyhověli.

Souvisí zdejší existence společnosti nějak s tím, že se po Hronově začali pohybovat lidé označení oranžovým kolečkem?

Jaromír: To má jednoduché vysvětlení: jedná se o speciální čip pro přístup do budovy.

Znamená to tedy, že každý, kdo se zúčastní experimentu, bude rozpoznatelný podle oranžového kolečka. Kdo tedy bude mít přístup do laboratoře?

Jaromír: Vstoupit budou moci ti, kteří budou vybráni ze zaregistrovaných zájemců – celkem 39 lidí. Ti obdrží upřesňující informace o účasti na experimentu. Zbývá nám už jen několik málo volných míst.

Experiment tedy není pro každého zájemce. Hrozí zde nějaké nebezpečí?

Jaromír: Experiment je zcela bezpečný. Žádné riziko nehrozí. Technologie je vyzkoušená a stoprocentně funkční.

Zaznamenala Jana Soprová

ture – Be Immotep

Hronoff neznámý

*Hron-off neznámý aneb Výlety
Vítka Maloty do off-programu*

Setkání

Co by to bylo za festival bez diskotéky? Margo + Good Company to rozjeli na Radegast stage a já u toho, coby milovník off-záležitostí (nic ve zlém), nemohl chybět. Ve vzduchu voní tráva. Čerstvě posečená. Snažím se přes potem zbrocená svíjející se těla adolescentů v divokém rytmu půlnočního reggae protlačit až k baru, abych si objednal jeden bylinkový čaj. Lokty se opřu o pult. V tom mi zrak spočine na malé postavě v stínu, která jako by do centrálně lokálního koloritu právě probíhající párty nepatřila. Květované šaty, šedý svetřík a vždy perfektně vyčesané vlasy. Zamává na mne. A já pochopím, že jsem narazil na někoho, s kým hovořím téměř denně a s kým jsem se vlastně nikdy tak docela nebavil.

Paní Jano, vás bych tady nečekal...

Dobrý večer. Šla jsem kolem, tak mě napadlo, že bych se podívala, jak vypadají tancovačky v dnešních časech. A možná se mi podaří na-

čerpat nějakou tu mladickou sílu, nebo dokonce omládnou. (smích)

A jak se vám tu líbí? Na můj vkus trochu hlasitě. Ale jsem ráda, když se mladí baví.

Na Jiráskově Hronově jste pravidelným účastníkem, kolikátý je to váš ročník?

To kdybych tak si pamatovala (úsměv). Ale vím, že mě sem vzal můj tatínek jako malou holčičku. Tenkrát do divadla chodívali samí krásní lidé.

Zaráží mě na vás ten nezdolný optimismus a energie s jakou chodíte na každé zdejší představení. Zmeškala jste vůbec nějaké?

Ne. Program je pestrý.

Co říkáte na dnešní večerní představení D.R.E.D. Náchod? Celou dobu jsem měla zavřené oči. Takhle si Jiráskův Hronov nepředstavuji. Všechno, co mi tam ukazovali, jsem stejně během života viděla už mnohokrát.

A poslední otázka. Hrdě se vždy hlásíte k tomu, že jste z Radotína, tak bych se chtěl zeptat, co se vám na Radotíně nejvíc líbí?

Ten klid. Mám to blízko do lesa i k vodě. A zároveň to mám blízko i k vnoučatům do Prahy. Stačí nasednout na příměstskou dopravu a za chvíli jsem na Smíchovském nádraží. Jediné, co mi vadí, je rušná silnice rozdělující Radotín na dvě části. Ale v Radotíně jsem velice spokojená.

Děkuji vám za rozhovor a přeji krásný večer.

Já děkuji. Však se zítra uvidíme.

Doporučení na pátek

První polovina dne bude patřit divadlu. Nejprve Zpěvy staré Číny (čajovna U Bílého draka, 10.00, 14.00, 16.00) pak pohádka Jak bylo, když nebylo (stan za radnicí, 15.00 – 15.50). Druhou polovinu ovládne Rockfest na hlavním podiu v parku. Vystoupí celkem pět kapel a to od 17.00 do půlnoci.

Vít Malota a Martin Kunc

VIN-WIN

Stovka u Gurina a Sokolovna

Milé vinice, milí viníci, přiznáváme se (obvykle se píše, že bez mučení, ale to v tomhle případě tedy vůbec není pravda), že hledání pěkného červeného se nám příliš nedaří. Naštěstí, vy sami nám posíláte spoustu vzkazů plných podpory, v nichž nás motivujete, abychom nediskriminovali květnatější a sladší bílá, respektive posílali byste, kdyby si na to alespoň jeden z vás našel ve festivalovém ruchu čas. My tuto neutuchající podporu bereme mezi utuchajícími patoky jako závazek a velkou odpovědnost. Pro milovníky bílého (žádné hajlování, prosím) tedy přidáváme 2 recenze ze 2 různých míst.

Stovka u Gurina - Tramín červený - rozlévané, 2 dcl za 32,- Kč

Barva: Žlutá s naředilými valéry. Jiskrná.

Vůně: Být komár, tak už o mně neuslyšíte. Tohle víno totiž intenzivně voní jako repelent. Lihové tóny, citrusy a fialky... no fakt,

ta vůně je úplně přesná, prostě repelent.

Chuť: Rychle přeběhne po jazyku a vláčí za sebou trochu těžkopádnou natrpklost, která klíště nepotěší. Repelent samotný jsme nikdy nepili, takže nám chybí objektivní srovnání, za to se laskavému čtenáři omlouváme.

Verdikt: 29 bodů - Co říct a neurazit. A proč vlastně neurážet? Ostatně, tohle víno si začalo.

Byli jsme upozorněni, že dávat si ve Stovce víno je vysloveně nefér. Prý je to jako rozdělat si stan vprostřed Metuje a stěžovat si na ubytování kvůli vlhkosti (děkuji Honzovi H. za tento postřeh).

Sokolovna - crisp white wine, California, rozlévané, 2 dcl za 30,- Kč

Barva: Lehounká žlut s oranžovými pablesky, ten kelímek musí nějak zkreslovat. Na lahvi mi připadalo spíš žlutozelené.

Vůně: Jednoznačně broskvovinná, nejspíše máme tu čest se Sauvignonem nebo nějakým jeho cuvée. Bylo by to pravděpodobně i s ohledem na to,

že víno pochází z Kalifornie, jejíž slunce by cokoliv s výjimkou Sauvignonu a Chardonnay utopilo v cukru nebo v alkoholu.

Chuť: Kdybyste tohle víno zahřívali pomalu nad plamenem, zbyde z něho nakonec karamelka. Z hlediska zbytkového cukru bychom tipovali, že je polosuché. Chuť není doplněna celkem žádnou kyselinkou, takže vyznívá ještě o něco sladčeji, než patrně chemicky je. V kelímku víno tak docela nerozvázalo, a to je pro jeho celkové vyznění možná dobře. Mírné podchlazení mu podle mého názoru také svědčilo.

Verdikt: 51 bodů - Po Tritonu a Stovce je dvojka bílého v Sokolovně vlastně dost dobrá volba. Kdo by si po třech dnech waterboardingu stěžoval na mrhnutí, že?

degust-squad (personálně proměnlivé uskupení osvědčených výpitků)

Otázky hozené do pléna, jež čekají na odpověď. Kdo se ujme?

Proč Štěpán Pácl tak voní?

Proč nás Hnilda nemá rád?

Proč tady funguje fakt jenom nahota?

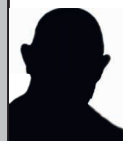
Proč je tady zima jak v Polsku?

Proč vydáváme pořád ty samý kritiky?

Zpráva dne

Opět po roce tu byl mezinárodní den ženského orgazmu. Proběhl 8. srpna. Za rok si vzpomene včas!

H r o n o v s k ý m a o č i m a

Piráti na Metuji

Obdivovat světýlka zavěšená nad řekou je možné nejen z mostů a parku, ale také z pramice plující na řece Metuji. Hronovští vodáci se tentokrát převlékli do pirátských kostýmů a dokonce zajistili hudební doprovod.

Vím, že jako malá jsem se také projela pod světýlky, už tenkrát plavbu zaštiťovali vodáci z Hronova?

Ano, to jsme byli také my, ale tradice potom nějak utichla. Nápad s pramicí a kostýmy vznikl vloni, když jsme vyklízeli loděnici. Pramici jsme našli v úplně v dezolátním stavu.

Co to bylo za pramici?

Stará oddílová s baldachýnem, prožraná od myší, děravá. Za dobrovolné příspěvky, které jsme minulý rok vybrali, jsme ji uvedli do zcela stoprocentního stavu, takže tady můžeme být i letos. Museli jsme vyměnit několik latí, které byly nahnílé, nebo prasklé, udělat kompletně nové podlahy, celou ji zbrousit, natřít, přelakovala a vyspravit, aby netekla.

Je o plavby zájem?

Ano, lidé nás hodně kontaktují, chodí na oddílové stránky, píšou nám.

Vidím, že na palubě je i hudebník.

Ano, člověk si může nechat zahrát i na přání, dneska máme zastupující houslistku. Náš hlavní houslový virtuóz je schopný zahrát cokoliv od klasiky, Vivaldiho, přes Titanik a Modlitbu pro Martu a modernější tóny. V repertoáru má i dětské skladby.

Do kolika budete jezdit?

Zhruba do desíti, jedenácti, dokud bude zájem. Zatím je to pozvolné, ale když se rozsvítí světýlka, jsou strašné fronty.

Odkud máte kostýmy?

Shodou okolností jsme před čtyřmi lety hráli na táboře Ostrov pokladů, tak jsme použili stejné.

Jak se daří vašemu oddílu?

Vodácký oddíl funguje v Hronově už strašně dlouho, přes sedmdesát let, ale moc se o něm nevědělo, známí jsou

spíš naši mládežníci, Lotři. Před dvěma lety nám starším oddíl předali, tak se snažíme ho oživit, víc jezdit na vodu, propagovat ho, aby o nás lidé více věděli, a chodily k nám děti, ale i dospělí, kteří by chtěli jezdit na vodu, ale nemají zázemí. Pravidelně jezdíme na jarní tradiční akce, jako je odemykání Doubravy, což je turističtější řeka, se zkušenějšími už jezdíme extrémní vody jako jsou třeba Čertovy proudy na Vltavě. Chceme se vrátit k tradici, která tady byla.

A co byste řekli k řece Metuji?

Metuji využíváme k tréninku s mládeží, máme tu loděnici a tam se mladí vodáci učí jezdit. Co se tu naučí, využijí později. Pokračujeme potom buď do Náchoda do Bělovse, to zvládnou desetileté děti po půlroce v oddíle, s těmi zdatnějšími jezdíme třeba do Pekla, což je krásný peřejnatý úsek. Je to prostě naše domovská řeka.

Veronika Matúšová

Hyde Park

Přehlídky a festivaly amatérského divadla

Jak funguje organizace přehlídek amatérského divadla? Co umožňuje systém postupových přehlídek? Jaká specifika mají přehlídky nesoutěžní? Na tato témata budou v pátečním Hyde Parku s moderátorem Janem Hniličkou a přítomnými diváky debatovat místopředseda Svazu českých divadelních ochotníků Jaroslav Vondruška, organizátor krajské postupové přehlídky v Praze David Slížek a organizátor přehlídky O Václava z Václavova Jiří Matějček.

Páteční Hyde Park začíná v 22:00 v Malém sále Jiráskova divadla.

KRATCE

Let balónem

V pátek 9. 8. přibližně v 19:30 by měl z hronovského náměstí odstartovat balón (pokud budou příznivé povětrnostní podmínky). Poletí s ním vítězka soutěže, která let získala za nákup vstupenek na letošní festival. Paní Iva Janálová patří k věrným, každoročním návštěvníkům přehlídky. Gratulujeme a přejeme příznivý vítr!

Pozvánka na sobotu

Poslední divadelní snídani na terase tradičně zpřijemní svým vystoupením hronovská ochotnická hudební skupina EL TRES PISOARES. Přijďte posnídat s kapelou za zády!

Tady by bylo tak krásně, kdyby

Od okamžiku, kdy jsem zaparkoval svoje žihadlo v tomto regionálním hnízdě mám vosobní problém, na jednu věc jsem přímo alergický. Nejhorší je to na náměstí, tam z toho mám úplně vosypky. Skončilo představení, diváci se rojí před Čapkáčem a vy si honem letíte pro něco k pití. Něco studeného by bodlo. Vo sympatické stánky s vosvěžením tu není nouze. U toho s alkoholem probíhá čerstvý závos. Provosní naskladňuje cukr a vo syrupy se taky bát nemusíme. Vosazenstvo vosvěžovny dokončuje drink, vosladí, přidá ovose a cognac, V.O.S.P., z dovosu.

Vúle je taková, sednout si před Jiráskovo divadlo na schody, a pozorovat festivalový bzukot. Kolem poletují vosvětlovači a bzukaři, kteří přišli píchnout s nošením techniky. Opodál vosaměle postává hmiss sympatie, která dočasně vosyřela. Sosám žlutý koktejl. Je vosvěžující a k dokonalému navosení festivalové atmosféry nechybí nic. Naopak, přebývá! Ten přelétavý pocit, že ten koktejl sosám vosám. Jedna už se vosmělila a leze do kelímku. Znáám to, za chvíli jich mezi antickým sloupovím bude vosum a pak vosumdesát vosum. Já tedy nechci nosit vosy do Athén, ale myslím že nejde vo silná slova, když řeknu, že tohle už je v uvosovkách voser. Dobře, tak kulantněji řečeno, od vosvěžení mě dělí vosová hradba, což mě tedy vůbec nevoslovuje.

Možná se vám zdá, že jsem plně v osidlech jakési obsese, že jsem totální hmyzantrop. Ale tady se přeci vůbec nejedná vo situaci, že bych viděl vosy všude a že by mi z toho začínalo bzikat. To jen... Jane měla pravdu, pořád tu platí okřídlená slova: chce to rozum a insekticit, včela jako dneska.

Jan Duchek

Bezproblémový klub

“SECOND SERVICE”

Mohlo by se zdát, že je celý svět přímo promořen problémy. Kam se člověk podívá, číhá úskalí, kámen, o který zakopne, je další překážkou na klikaté cestě nesnadným životem. Vody je moc, anebo málo, stejně jako sluníčka, pití, jídla, práce anebo sexu. Vztahy jsou složité, anebo nejsou žádné, pravda je skrytá pod vrstvami lží a lidé se dělí na manipulované a manipulující. Prostě peklo v přímém přenosu a problém v hlavní roli.

Není to tak!

V této rubrice vám každý den dokážeme, že všechny problémy mají řešení, že se na zdánlivě neřešitelné životní uzly dá hledět jako na příležitosti, že každá těžkost má i svoji pozitivní stránku.

Případ č. 6 – Causa Radotín

„Mám problém. Známi si myslí, že píšu do Zpravodaje pod pseudonymem paní Jana z Radotína. Není to pravda. Začínám si myslet, že jste si paní Janu vymysleli. Pokud to tak není, mohli byste mi na ni předat kontakt?“ píše paní Věra z Radotína.

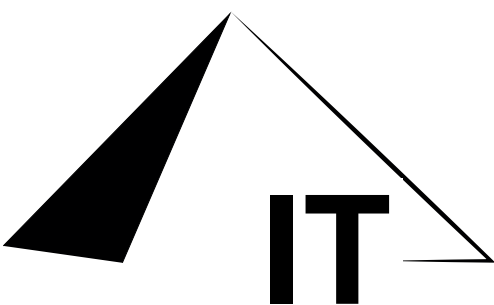
Vážená paní Věro. Je to prosté a jednoduché. Nemáte vlastně vůbec žádný problém. Vaši známí vás zřejmě vůbec neznají, jinak by si vás s Janou z Radotína nespletli, to je jasné. To, že si o nás myslíte, že jsme si paní Janu od vás z Radotína vymysleli, je logické. V Radotíně se téměř všichni znají a není příliš pravděpodobné, že by zde existovali hned dva milovníci ochotnického divadla, kteří jsou

z Radotína a navzájem se neznají. A přesto je to tak. Paní Jana existuje stejně jako slunce na obloze nebo rybník v jihočeském kraji. Trochu se zdráháme vám poskytnout na ni kontakt, protože bychom neradi ztratili naši nejaktivnější respondentku. Když však slíbíte, že nikomu kontakt nepředáte, schováme jej pouze pro vás do závorky na konci odpovědi. Budeme doufat, že nikdo jiný než vy závorku neotevře a tento kontakt nezneužije. Pozor! Teď! (723 145 074). Z výše uvedeného je opět jasné, že problém, který zmiňujete, vlastně problémem není.

Vy ukažte problém, my najdeme řešení. Příští východičko může být právě to vaše. Pište SMS na číslo 722 069 655.

-saj-

Placená reklama

Prestižní společnost Immotep hledá dobrovolníky pro spolupráci na unikátním neurobiologickém projektu.

Staňte se tvůrci nesmrtelné budoucnosti. Poznejte elitu!

Setkání 39 vybraných zájemců se uskuteční 9. 8. 2019 v nočních hodinách v sídle společnosti Immotep.

Registrujte se SMS zprávou ve tvaru IT_jméno na tel. čísle 704 130 339

Redakce 89. Jiráskova Hronova 2019:

Redakce: Jana Soprová, Veronika Matúšová, Jan Švácha, Vít Malota, Martin Rumler, Jan Duchek, Jitka Šotkovská (recenze), Michal Zahálka (recenze), Ivo Mičkal (foto), Martin Kunc1 (grafika a zlom), David Slížek (šéfredaktor)

Neprošlo jazykovou korekturou.

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.eu>

E-mail redakce: jhzpravodaj@gmail.com